№ 12. Neue Jüdische Zeitung. I. Jahrgang.

נייע יידישע צייטונג.

דיא „נייע יידישע צייטונג" ערשיינט יעדען פרייטאג.

פראנומעראציאנס-פרייז: נאנציאהריג 4 פל. אנ. וו. האלביאהריג 2 „ „ „ פיערטעליאהריג 1 „ „ „

דיא רעדאקציאן אינד אדמינים־טראציאן בעפינדען זיך: Schiffmannsgasse 6, Budapest, וואהין אויך דיא פראנומעראציאנס-געלדער צו זענדען זינד.

אינזעראטע ווערדען בילליגסט בעריעכנעט.

ב"ה בודאפעסט, ו׳, פ׳ קדישים Budapest, Freitag, den 29. April 1881. שנת תרמ"א לפ"ק.

פראָנומעראציאָנס-איינלאדונג.

מיט דער אין דער נאכסטען וואָכע ערשיינענדען נו. 13 אומזערע נלאבטעס איזט דאס ערסטע פיערטעל-יאהר צו ענדע. ווי ביסהער דעמאָלט יעניע אומזערע געערטעסטן אבאָנענטען, דערען אבאָנענמענס מיט דעזער נוממער צו ענדע נעהט, אזהר אבאָנענמענס ערנייערן צו וואָללען, דאמיט אין דער יעזעלבאָנען צו זענדונג אומזערע נלאבטעס קיינע אונטערברעכונג איינ-טרעטע.

נוי-אינטרעסענטען אבאָנענטען ליעפערן ווי אויך פעלאָנגען אינד זאָ וויט אומזער פאָרראט ריכטיג. דיא ביזהער ערשיענענען פאָרטזעטצונגען אומזערע „פאָלאָלעזאָנס. דאס „פיערטעל יאהר" ענדיגט זיך נעגען פיערטזונג דעס אבאָנענמענטס אָן 10 קר׳ נאכזענדונגען נאך דיא אדמינים־טראציאן דער „נייען יידישען צייטונג" בודאפעסט, שיפפמאנזגאסע 6.

דיא געוויסענספריהיט אין אָסטערריך.

בודאפעסט, 28. אפריל.

דער אָסטערריכישע קלוטס-מינסטער האט זיך בעראָיגען געפונדען, זיך מיט דיא יידישען אנ-גלעגענהייטען אָסטערריכס צו מעגנען אינטער דעם פאָרוואנדט דיא פערהאלטנינסס דער ראב-בינען צו אחרען געפונדען צו דעזעלבן. דענען דעזעלבן ערסטבאלדיגנ-דערדען גלייכען נאך דעם שפריכוואָרט: „ווען נאָטט אין אָטט ניכט, דעם ניכט עד איך פערשטאָנד. דאס זיא מיט דער אבערנאהמע דעם מינסטער-אמטס אויך שאָן דאס פערשטאנדנים האבען פיר אללע קלוטס-פראגען, אללע אונערן אנגעלעגענהייטען אמטסטלבער דעלעגאיאָנען אין קאָנפערענצען, זא מינסט דענן אויך דער דערר קלוטס-מינסטער, דאס יידישע ראבבינערטום איבער דען לייטסטן דער קאטהאלישען פפאָרר-ערד אינד וויאָנגעלישען אמטסאָרטען שאָרגען צו קאָנגען אינד זא איינע אט זעלזאָם-ערטהום איינזיפהרען פיר אללע יודען, געמיינדען דער אָסטערריכישען מאָנאַרכיע. אָב דיעזעלבען אין־טהראָקט אדער נאָכגעלאָגען זיינען.

אום דיא זאכע ריכטיג פיהרען, בערעיט ער איינע קאָמעטסיאָן אָן אנדערטהאלב יאָהר אומגעגאנגען, יעלכע איהם אבער דיעזען נעגעבעשאנד ווענאָר-ריכ אָנגעלעגט. ווי ביסהער דיעזען ווייטערען אינטענדירטען אָן אָנגעגעבען אין אין־דער נאכריכט אין אללע אונגאריש-ווייטערען אמטסבלעטערן אין דער לעטזטען צייט אין אָן-אָנגעלעגט אין אלגעמיינען אין דער אָסטערריכישען אמטסבלאט אין

האנדעלס-בעריכט דער וואָבע.

בודאפעסט, 19. אפריל.

דיא פיינערמאנע האנדעל דאס נעשעפט נאמענטלעך אין איינינגן אינטיקעלן בעלעבט. דער נעלד-שטאנד בכדיבם אפטשוואכערער פליססיג.

וויינצין שוואכער. פער פריוהאכר 11 נולד, 35 קר׳ הערבסטוויינצין 10 נולד 40 קר׳. — **ראָגגען** מאסס. ביז 10 נולד מיט 60 קר׳. — **גערסטע.** שווארס פעסטער. פוטטערגערסטע 6 נולד 75 קר׳ ביז 7 נולד. מאלצגערסטע ביז 8 נולד 50 קר׳. — **האָפער** פעסט, ביז 6 נולד 72 קר׳. פריוהאכרהאפער 6 נולד 65 קר׳, הערבסטהאפער 6 נולד 42 קר׳. — **מאיס** ערהאדטע פריישע, באנאטשע 6 נול׳ 25 קר׳, וואלאכישער 6 נול׳ 35 קר׳.

מעהרפרייזע פער 100 קילא אב בודאפעסט.

8	7	6	5	4	3	2	1	0	N.	
15.80	16.30	17.60	18.30	19.20	19.80	20.60	21.50	22.20	g.	
8½								8½	N.	פיינע קלייע נאכצו קלייע
13.20			.3,80		.4,40			14.60	g.	

אלזאטענ. קיין נעשעפט. קאהלרעפס 12 נולד׳ 50 קר׳, באנאטער 12 נולד.

ריבאל בעריוהסעפט ווייצן פרייז ביז 33 נולד׳.

שפיריטוס. פרייזע דיעטערלבען, אהנע נעשעפט. שפיריטוס אן האפפערינען 33—38 נולד׳ 50 קר׳, אן נאפ. פיסטען 30,50 נולד׳ ביז 30 נולד׳ 75 קר׳, אן קאָנזומנגשנ 31 נולד׳ 25 קר׳ ביז 31 נולד׳ 50 קר׳, פריסהעפצינ-וואהרע 32 נולד׳ 25 קר׳ ביז 32 נולד׳ 50 קר׳.

פעפרפלאָעס. נעשאפט בעלאנגלאָ, 18 נולד׳ 50 קר׳ פער 100 קילא.

צוויבשטרענ. נעשאפט לעבראפטער. באמנישע 18 נול׳ 32 קר׳, פרימא 20 נולד׳ 53 קר׳.

לעקוואר. פלאוגאישע וואארע 27 נולד׳.

שאפוואלל. שווארצע נעשאפט, נעדריקטע פרייזע.

פאבריקסמאכ׳ר נעוויאהענע וואללע 1 נולד׳ 85 קר׳ ביז 2 נולד׳ 75 קר׳ פער קילא.

אונשלישט (חלב). קערנ-אונשלישט 44 נולד׳ ביז 45 נולד׳.

וויינשטיין. נוטע וואארע 63—65 נולד׳, נערינגערע 55—58 נולד׳, וועניג נעפראנט.

קאָפפערנ. קיין אומאטיין. פאריוהבנעשלינע פרייזע אונגאריישע האָפרימא 22—23 נולד׳. סעריבישע 18 ביז 20 נולד׳.

ראָהע הייטע אונד פעללע. וועניג דער פייע-מאנע קיינערלייא נעשאפט. פאריוהבנעשלינע פרייזע בלייבען נאמינעלל. פיר נוטע מראקענע אונגארישע אָקסגענהייט 107—109 נולד׳, דעטשע דעטשע קוהרהייטע 105—112 נולד׳, דעטשע דעטשע פיסטלינגע 115 ביז 120 נולד׳, פיר מיסטלערע האפהייטע פער פאאר 9 ביז 9 נולד׳ 50 קר׳. אין קאלבפעללען פאנגנט דאס נעשאפט אן, לבראהאסער צ׳ וועדרען. קאלבפעללע אהנע קאפפע צו 200—205 נולד׳, דעטשע מיט קאפפע 180 נולד׳ ביז 185 נולד׳.

פערלאָזונגען.

— (אונגארישע פראמע׳-לאָזע.) פערלאָזונג פאם 15. אפריל 1881 אין בודאפעסט. אויף דיא פער-לאָזטע 32 סעריען, אונד צוואר: נומ 12 21 204 283 511 788 1062 1039 1757 1814 2034 2234 2352 2630 2876 3183 3515 3587 3666 3797 3863 4047 4567 5196 5295 5508 5726 5863 5883 5887 5896 5975 5695 5185 5164 5157 5351 5366 5388 5411 5451 5488 5496 5506 5515 5525 5531 5545 5553 5561 5570 5577 5583 5588 5594 5599 5604 5609 5614 5619 5624 5629 5634 5639 5644 5649 5654 5659 5664 5669 5674 5679 5684 5689 5694 5699 5704 5709 5714 5719 5724 5729 5734 5739 5744 5749 5754 5759 5764 5769 5774 5779 5784 5789

אין איינער ענטערנונג זיך בעגאַנג, מיט דען וואָרטען: „היינרך, היינרך!“ הערביריקע, בעאייטען זיך דיא אייזענבאַן, וועלכע קיינע אהנונג דאַפאַן האַטטען, דאס דיעס דער זאָהן דעס קראַנפּרינצען זייא. בעבעגאַללט „היינרך, היינרך, זיא זאָללען איינמאַל הערקאָמען!“ צו ריפען דער פּרינץ גריפּ דאַנן גלייכאַללט וויא זיין אַטטער צור שיפּעל. ביידע, אַטטער אונד זאָהן, וואהנען נאָך פאַללענדעטער אַרבייט גאַנץ נעשוואַרצט אויס.

*(איין נעמיינדע-ריכטער ביי אַ אייזענבאַהנבעאַמטער ווערט אָפּגעשאָסען.) אין שאַלט (פעטסער קאַמפּפּאַר) וואָרטען דייעזער טאָג דער צווייטע ריכטער שטעפאַן יענגעי אין דעם מאָמענטע ערשאָסען. אַלס ער מיטטעלסט איינעס נאַכטשלאָפענדס דיא געפיינדע קאַפּסל אָפּגעטאָן אונד אויס דייעזעלבען נעלד ענטנאַהם. דער דיעבשטאהל וואָרדע דורך דען אָרטס-נאַכט-ענדיקס. דער שטוהלריכטער דעס שאַרפּטער בעגרייפונס, קאַלאָמאַן האַיאָ, וואָרדע פאַן דעם פאַרפאַללען בענאַכריכטען אונד ער לייטשטע וואָפאַן דיא אונטערזוכונג אין. ווערדע איינען אבגאַנג פאַן 56 גולדען ערגאַנג. „גנעדיג, דער זיינע מדאַם נעשאַנדט אונד דען שאַרזיין ערזטעטטע, וואָרדע פאַן זיינעס אַמטס עגשאַרגען אונד נעגען איהן דיא שטראַפ-אַנזייגע ערשאַפען.“

*(פאַן דען הינגערריכטעטען צאַרגע-מאַרקען.) דיא אבשיילידען פאַרגאַנגע, וועלכע ביי דער הינרכטונג דער 5 צאַרגע-מאַרדער שטאַטטפאַנדען, וואַרביא מיכאַלאָפּ דורך דאס ריסען דעס שטרינקעס צווייטמאַל פאַס גאַלגען פיעל. אונד דערמאַנגעלפאַ זיי אַ אינגעשוקט וועאַרדע, דאס ער לאַנגע צייט מיט דיינעס מאַרפּער צוקטע, זונד נון ערקלאַרט: דער הערקער פּראַלאָפּ וואַר נאַכלוד ביי דער הינרכטונג פאַללשטאַנדיג בעטרונקען געוועזען. אלס דער אַרצט איהן אייפאַרדערטע, דיא שלינגע אים ריסמאַהפּפּס האַלז אונדרעס אין גאַנג ערט: „עס טהוט נכטס. ווערד איך זא גערעכן, וועגן איך דיך הענקען זאָללד, זא ווערדע איך דיא שלינגע נאַכערעגען.“ דער הערקער בעקאַם איך נאַך דער הינרכטונג דינען לאַהן, נאַמלוך 250 קנעטען הייעבע.

* (איין גראַפאַרטיגער בעטרוג) וואָרדע בייס הייזיגען גאַרנעקרעיס-אַנשטעטטע אייסגעפיהרט. דער אויפזאַהלער איינוואָהנער אים טאַראַגאַלער קאַמטאַט אלקסנדער שאַנ-קונפּפּ פּראַהצייהען. דער מלמד וזכטע דעס קנדע אויף עדע אים מאַלזיכע וויייז בעגייסלדיך צו מאַכען. דאס דער בוכשטאַבע (א) מיט דעס פּיקעל הונטען, אונד דעס פּיקעל אַלען.“ אַלזו, אינד דיא בוכשטאַבע (ב) מיט דעס קראַפּפּען אין דעס שנאַבעל „בּוד“ הייסען; דער אינזאַלט שטע יונגע נאַנגעס ביא יעדער אונד-אַנדע דען בוכשטאַבען פּיקעל. אונד דער צווייטער קראַפּפּען. דער נעוו בּסענדאַפּפּט לערערע זאַה זיך דאַהער נעגאַהרטס, ביא שטעהן אַבטער אונד אייזדרוילזיכער אַלס ביא אַנדערן אַלס דיא רוטהע צו בעגרייפען, אַנדערלך דאַך דער קלייגע הייזקאַבטען זיך אייזפאַהס. אים דען בעגאַנגענען דער בוכשטאַבען אייגלאַס אונד אונדערן. אַלס אבער אייגסט צוזאַללדיג דער שול-קלאַפּפּער מיט מערדיגע קראַפּפּ, אין צווייא „פּיקעלען“, אייגען אויף דעס ריקען אונד אייגען פאַרן פּראַנגער. אין דעס פּיקעלען אייגען אַנדערע קראַפּפּען. ריעפ שטעהן מיט דעס עגגעקיקען אייגגעס אַנדערע קראַפּפּען אונד אַנדערע: „אַר, יזקהס דאַך, מיין אַבטער אייזט אין אַלץ!“ — אייז-גליקליכער וויייז בעגייסטס אַלץ עגגליך אייגען מאַכטיגען אונד — אין יינדיפּיה. דא גון אין שול-קלאַפּפּער דיינקאַיס אין דער בעגייסטיגונג נכטס אונגעגאַמפּט אונדרדען קאַנן, צווייפלעט דער מלמד קיינען אייגענבליק, דאס דער לייכטפּעטיגע יונגע זיינען אייגענען אַבטער אין יינדיפּיה נעשאַפען האַבע, אונד נאַך מאַנכע דאַהרען מיט דעם שטאַנדפּונקט אייגע דערבע אַלדערגוטע אייבע דאס אייגסטען נעכאַס (כבד את אבך וכו').

קוים האַטטען דאס לייזען בעגאַנגען, קאַם ער אין „אַ תלמוד תורה-קלאַפּפּס“ אין דער אַלטען שטאַדט אַן אַלטע תורה-קלאַפּפּס

לאָרד בעאַקאָנספיעלד געשטאָרבען.

אם 19. ד. מאָרגענס 5 אויהר איזט אין לאָנדאָן דער גראָסטע שטאאטס-מאַן ענגלאַנדס אונד גאַנצס בריטאַניע דער גראָסטע פאָן גאַנץ אייראָפּא געשטאָרבען. עס איזט דיעס בעגאָנען דאָרטעל, זיט 1876 לאָרד בעאַקאָנספיעלד. דער-זעלבע האט דאַס 76 לעבענסאָהר ערריכטט אונד וואָר 44 מאָנאַטען אונאונטערברָאָכען פאָלגשיט טאָטיז. דיזעאָעל, שטאַמטסטע אָהנס איינער שפאַנישען יודען-פאַמיליע, דיא זיך אם 15. אָהרהונדערט פאָר דען פעיפאָלגונגען דער אינקוויזיציאָן נאָך אינגלאַנד געפליכטעט אונד צוערסט אין פעניעדיג בעיעדיגלאָסען האטטע, וואָ זיא דען נאָמען דיזראָעלי אנאָנהם. עיסט דער גראָספאָטער בעגאָטטעס וואָר אם אָהרהע 1748 נאָך ענגלאַנד גענאָממען אונד האטטע זאָהנלבסט אלס גראָס-האַנדלער וויינע בעזיעדונג אין פעיפענטלאָכען גע-נאָממען. דעסטען זאָהן אזאאַק דיזראָעלי (געבאָרען 1766, נעשטאָרבען 1848) האט זיך אלס הערפאָרראַגענדער שריפטשטעללער אונד גע-לעהרטער אינטעריעסען אונד בעי בעשטאָמטסט זיינען אם 21. דעצעמבער 1805 אין לאָנדאָן גע-באָרענען אלטעסטען זאָהן בעגאָטטס פיר אין שטאאטס-אמט אין דעם נייגיעאָנגענען פאָטער-לאַנדע דער פאַמיליע אונד ריכטעטע דעסטען גאַנצע עריעהונג דאנאָך אין.

בעגאָטטס דיזראָעלי בעגאָנן זיינע אָפּפענט-ליכע לויפבאָהן אלס שריפטשטעללער. ער האט פיעלע וויטטער בעריכטט נעיואָרדענע דאָמאַנע נעשריעבען, וועלכע הייסטאָבלד דאָדורך אינ-טערעסאַנט זיינ. דאס בעגיאָנען דער שאַן אין זיינעם 12. יאָהרע געשיעט אונד נוטזט-יודיש ער-צאָנען וואָרדע, אין זיינען ווערקען אין גלייכנדער פיעריעדע דער נייעדערטהומס איזט, דאס ער אבעראַלל פיעהרעדליכט.

אים יאָהרע 1833 טראט ער צוערסט פאָלגיט אין, וואָ ער פון פרעסענמאַלע אין דאס ענ-גליש פאַרלאַמענט גיוואָהלט וואָרדע באלד צאָג ער דורך זיינען אינטערעסענטלעכען בעגאָ-נען שאַרפונג דיא אלגעמיינע אינטעריעסען אונד מיט אייך זיך, שטיינ אומעער האַרעס בין ער פיהרער דער קאָנזערוואַטיפען פאַרלאַמענטאַ-ריען פאַרטיא אונד פעזולך מינעסטער וואָרדע.

אלס אלדערט האט ער דיא האַנגען גענאָמ-לאנד צוי אינדישען קאָלאָניען געמאַכט, האט ער דיא אפריקאַנען אין אזיען אונד דיא עיולים אין אפריקא אונטערזוואָרפען. דען זועג-קאַנאַל ווכער-טע ער פיר עענגלאַנד דאַרוהך, דאס ער 176,000 אקציען דיעזעס נייואלקאַנען אונטערנעהמענס פיר ענגלאַנד אנקויפטע. אלס אים רוסיש-טורקישען קריעג דיא רוסען קאָנסטאַנטינאָפּעל בעדראָה-טען, דעסטעטע ער דיעזען שטאַדט דאַדורך, דאס ענגלאַנד זיינע קריעגסשיפען צום שטעג קאָנ-סטאַנטינאָפּעלס עגטגעגענעטע. איך דעם בעריל-נער קאָנגרעס ערוואַרט ער דיא בעריהמטע פרוכט-בארע אינזעל צופערן פון אזיע אונד וואָר אינער דער שאַרפסטען ענגגער דער רוסען אונד פיעריגטעטע דען פיעריעדענס-פיעדראַ. אָאָן סט שטעפאַנאָ בייא דער קאָנפערענץ אין בעריהן.

נייעסטעס אוים אללען לאָנדערן.

*(עמפּפאַנגדעס קראַנפּרינצען-פאַמיליע אין דער הויפּטשטאַדט.) פאָלגענדעס איזט דאס פראַגראַמס דער פעסט-ליכקייטען אלאַמלדר דער אַנוועזענדייט דעס קראָנפּרינצען-פאַמיליע אין בוראַפעסט:

מטטוואָך דען 18 מאַי. אָבענדס אַ הערר ק. הערר מיניסטער דעס הויכל. קראָנפּרינצען אונד דער הויכל. קראָנפּרינצעססין אין בוראַ-פעסט אים 4 אוהר נאַכמיטטאָגס. בעפּפאַנגען אם באַהנהאָף, בעגלייטונג דער אונגאַרישען הייפּ-שטאַדט. פיעריעדיק איך דער קעטטע-בריקע. — דאַנגעקומען. דען 19. מאַי. קאָנפאַרענץ פאַר-שטעללונגען בייא הערן ק. הערן ק. הערן-טען, וואָ איא אבערבייכונג דער געשענקע אים קאָנגרעסס אים 11 אוהר פאַרמיטטאָגס. מאָרגען בייא הערן אים 8 אוהר אבענדס. — פאַרשטעללונגען אים 20 מאַי. פעסט-פאַרשטעללונג אים נאַציאָנאַל-טהעאַטער, אים אַלט 8 אוהר אבענדס. — וואַסטאַנ. דען 21. מאַי. בריגע-באַלל אין דען דרייטען-זאַלען, אים 9 אוהר אבענדס. — זאָנ-טאַג. דען 22. מאַי. פעסט-פאַרשטעללונג אים אינגאַרישען אַלטהעאַטער, אים אַלט 8 אוהר אבענדס. — מאָנטאַג. דען 23. מאַי. אבריזיג פאָן בודאַפעסט אים 8 אוהר פרוה. איפּוואָרטונג אם באַהנהאָף.

* (איינע טהעאַטער-פאַרשטעללונג אונטער מיטווירקונג דער ערצהערצאָגין וואַלעריע.) אם דאָנ-נערשטאג, אם אַלט 24. אפריל, אלס אם פערמאַהלונגס-טאַגע דעס קאָזיגר-פאַאַרעס, פאַנד איינע טהעאַטראַלישע פאָרשטעללונג בייא האָפּ שטאַטט. צור אויפפיה-רונג געלאַנגטע אין לוסטשפיעל אין פאַנצאַזי-שער שפּראַכע, דאס פאָן דער ערצהערצאָגין וואַלעריע, דען קינדערן דעס ערצהערצאָגס פון לודוויג אונד דער שעפעלין דער ערצהערצאָגין, פרינצעססין אויערספערג, דאַרגעשטעללט וואָרדע. דער פאָרשטעללונג וואָהנטאַג נור דיא מיטגלידער דער קאַיזערלכען פאַמיליע בייא.

* (אויסצייכנונג פיר קולטוס-מיניסטער טרעפאָרט.) זיינע מאַיעסטאַט האט דעם קולטוס-מיניסטער אויסגעט. טרעפאָרט אם אחרעסטאג זיינער עצרוואַהרונגען אמטס-פיהרונג אלס מיניסטער דיא נעריימאַטהסווערדע פערלייהונג אונד דער שעפעלין דער עצהערצאָגין, פרינצעססין אויערספערג, דאַרגעשטעללט וואָרדע. דער פאָרשטעללונג וואָהנטאַג נור דיא מיטגלידער דער קאַיזערלכען פאַמיליע בייא.

* (אויסצייכנונג פיר קולטוס-מיניסטער טרעפאָרט.) זיינע מאַיעסטאַט האט דעם קולטוס-מיניסטער אויסגעט. טרעפאָרט אם אחרעסטאג זיינער עצרוואַהרונגען אמטס-פיהרונג אלס מיניסטער דיא נעריימאַטהסווערדע פערלייהונג אונד דער שעפעלין דער עצהערצאָגין, פרינצעססין אויערספערג, דאַרגעשטעללט וואָרדע. דער פאָרשטעללונג וואָהנטאַג נור דיא מיטגלידער דער קאַיזערלכען פאַמיליע בייא.

* (דער דייטשע קראַנפּרינץ אלס פיעלדלאַטעער.) אלס לעטצטען זאָמסטאג דער דייטשע קראַנפּרינץ מיט זיינעם זאָהנע, דעם פרינצען היירוך, זיך אין דעם אַלדע פאָן שאַנ-ציקנפּרינען פאָרשטעללונגען בייא דער פאַלקס-פעסט אין בראַנדענבורג, דען בראַנד צו דאַמ-פעפּן, אונדער ער איינע שיפּעל אין דיא האַנד נאַהם אונד פליסט אונד שיפּעלטע. דער פרינ-היירוך, דער זיך אין איינפאַכטס אינ-אונד בע-פאַנד, וואָרדע פאָן איינען אבערטעען, וועלכע זיך גערעדע אין דער נאַהע בעפאַנדען, געפראַגט, ווער ער זיא. אייניגע ער אנשטאָנד, ער גע-דאַרט צום קראַנפּרינצען. אלס דערזעלבע נון בייم אויסבריכע דעס בראַנדעס זיינען זאָהן, דער

פאָלליעטאָן.

דאס פערערבטע פערברעכען.

(11. פאָרטזעטצונג.)

„נעגען עס נטס עפּפּעטיקס, קלען! עס וואָר אייגע אים פאָן אַרט-וואַנטס. אין דערלעטץ. דער שיש אונד אללע נעגענשטאנדע, דיא זיך אייך דעמולבען בעפאַנ-דען, וואָרען לוטטיג לעבענדיג ווענען, אונד איך קאָנגט דיא אל. קאָמאָטס מיט אייגעם דיקע בעדאַפּפּעלן."

„וענן אים אַרהיר נגראַפּפען וואָרדע, נוט! איך לייבטע עס אנגענען; אללען מיט אלל דיעזע אשאַרוש איזט דען בלוט נטס אום אייגע לייבע וויטטער אין דאס דונקעל וואַנדענען. אלס דער בריינע, אונד עס בלוטט אום אים נאַנגען וועגע הפּפּפּענען דאַנ. דענאָך מיטטען וויר אללע בעזיגונגע אויפגעטעמט, אום דיא מיטטעל..."

„עס דענקעל! וואס אפּעלעסס דיא אומטער פאָן מיטטעלן? וואָ וויללסט דוא דיעזע הערעיבנדן? טהאָט דאָך דער שופּטיג נייגאַראַל. אלס האַפּטט ער קיסטען אונד קאַפּסען אַפּפּאָל; אונד נון ער פערדיקט אוזס, פיר-דען וויר זיא אַבגעפּ לעגט, דיא אַלטען שטוק-וואַגען, אונד זיי בכסט דיא נבכרעטטען שטאאטסס-אַפּפּיצע זונד פערשוואונדען, קוים דאס אקטייוא אונד אַפּפּטייוא (אייג-נאַדטיג אונד איינאַדטיג אין דאַנדאַ אונד אונאַנדאַ האַל-טען. דאס דער עלענדע וויזקלד נטסס בעזעטסען, אונד דער וועלט פאָן אייגעם נאַפּפּען אין אַנגעגאַנגנ נור שטאאס אינגאַנגענהייטס? אָדער דאס ער, אונס צום נאַפּפּען, דייגע שאַפּפען אים אונד אַפּפּטער נעוואַפּפען?"

„דס! — יא, דאס וואָר! — נלייכסס דוא אבער, ווי ווערדען בעדאַרפען סטטטען אויפגעבראַכטען פערמא-נען? ווירד מאַן אונס דענן דאסולבע פערשוויגן צו-ווענדען, דאס דער אלטע נייגאַראַל? דייססט עס נטס פעלטערס פערדאַכט ערעגען? ווענן ווער קאַפּטאַ-לען ווכען, אונדערס מאַן אונס פיר דייגע בעבען מיט אללען קאַסטען האַלט?"

„בלייבט אונס שטאוס אונדערעס איבריג, אדס דען פעריוך צו וואַגען?"

„הערר, קלען! איך האבע אייגע אידעע. עהע ווי אייגענער שטאַנד אונאַנטערגעהן. וואס אייגע צווייפעל-האַפּטט פלוטס פאָן הער טאָס עגדע האבען מטססט, וואָל-לען ווי אייגען אונדערן זוגע אייגשלאָגען, וואָהרוך עס אונס פעלגלייכט נעלייגונגן קאָנגטט. דיך דאַך דונקעל צו דענגען, דאס דער טאָד דעס אַפּפּעטס איבער זיינע אנגע-לעגענהייט וואַרף."

„וואָהער ווילסט דוא דענן דען שטאַהל צוביעגען לאַפּפּטן?"

„וואס מיינסט דוא . . . דער ווילנאַר נאַגן!"

אם נאַכסטען מאָנג דייטשען בוידע בוידע נגנגן דיא רוסישע גיגנגע, — נאָך ווילנא.

דייטשעהנטס קאַפּיטעל.

שטעען.

שטעען, דער דייטשע זאָהן, די מדכ'ס, דעס שול-קלאַפּפּטס, וואר איין אַרמער נטטמטהיגער, אבער צו-גלייך אַלגטטלאַזיגער יונגע. גלייך אין דען ערסטען מאָנאַ-שן, דא שטעען דען שול-אונטערריכט צו נעגיעסען בע-נאַגן, וואָלליטע אדס דער מלמד קיינע גלאַנגאַפּלעלע צו-

---

„ווענן איך אייך נטס דאס לעטצטע אנזענגהיטען נעגיעגס בין; זא גלייבט איך דאך שטיין אונד פעסט, ער האבע אללעס פעריגאַבען. עס איזט נטס צו פערטענגען, דאס דיא בכטער עגטטגדער אבגטטלדר פערוווייט וואר-דען, דאַמטט זיך נעוואַהר דאַרין צוריקגט פעדען וועסטס — דיעזע באַדדיס דאַנ נאַנגען אין דיעזעס קראָקטער. אונד לאַסט זיך אייך טטס וויינגס טאַגס אבגטס נעגען אין עקלאַ-ען — אָדער ער האט אין לעטצטער צייט וויא אין פערריקטער נעשטרעבט."

„עס זייא גון וויא אטמטער, נעגען ווער זיגר בעשט-לעד, ווענן נטס נאַגטס דאַנ אייגען אַפּפּענס. דאַמטט ווער דעס ראַטהולס לאַוגנג שוגיג."

„אייגע וויכטיגע בעגאַהלונג דאַס, פיר אלל דיא עי-לטעסטען, מיטגלידער!"

„אָ, איך האַפּטט דאַס וויססען אללען, דא ער נאָך לעבטט! איך ווירדע אים וואַרראַפּפּטיג דיא מידע ער-שפּאַרט האבען, אייגען נעדרומטען אים פיר זיינע האבע צו וווגען."

„אבער מיין נאָמט! וואָגגט דאס אונגטטיגע נטטוואַגען? ווי מטססען אייגען נטטשלוס אַפּפּטס. ווי קאָנגגען קוים אייגענע וואָגגען לאַגגן דיא וועלט אבער דען וואַרהיג שאַנגד דער דינגע אין פטטשונג ערהאַלטטן."

„מיין ראַטה איזט דען נאָך בעטטטאַנדיגע קרעדיט דער פיריגע בעטטאַנדיגע בייא בעגטטעגען; זא נעהמטן אין אַלע עיולע קאַפּטאַלען אויף, אלס וויך אויסבריגנען דאס-טען, אונד מאַכען אונס דאַנן אים דעס שטייבע, מיט גע-פּלעטטער מאַטטע, וועגדען ווי אין דער נאַנגען וועלט אויפגאַרטע פעגדען.